

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor în anulare

în cauza privind învinuirea lui

Leonid Chihoial
(art. 264¹ alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr. 1re-37/2023
Nr. PIGD 1-20119969-01-1r/e-10032023

Chiar dacă instituția recursului în anulare a fost abolită la 01 septembrie 2023, recursurile în anulare declarate până la acea dată se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora; Sentința devine definitivă la expirarea termenului de recurs, iar recursul depus peste termen nu înlătură caracterul definitiv al hotărârii judecătorești.

21 august 2024

Au examinat anterior cauza judecătorești:

Instanța de fond: Dumitru Bosîi

Instanța de apel: Galina Vavrin, Ion Dănăilă, Natalia Bondarenco

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile în anulare declarate de avocatul Maria Moldovanu și condamnatului Leonid Chihoial,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Ion Malanciuc,

Vladislav Gribincea, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Leonid Chihoial s-a născut în anul 1970 în mun. Cahul. El a fost învinuit, în temeiul art. 264¹ alin. (1) Cod penal de conducerea mijlocului de transport de în stare avansată de ebrietate alcoolică.

2. Leonid Chihoial a fost apărat în această procedură de avocatul Maria Moldovanu.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Leonid Chihoial a fost găsit vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal. Instanța de recurs a respins recursul avocatului Maria Moldovanu, ca fiind depus peste termen.

4. La 07 și, respectiv, 13 februarie 2023, avocatul Maria Moldovanu și Leonid Chihoial au depus recursuri în anulare în care solicită casarea deciziei instanței de apel, repunerea în termenul de declarare a recursului și încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru tragere la răspundere penală.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 25 septembrie 2020 și s-a finalizat în 29 septembrie 2020. Prima instanță a examinat cauza în perioada 29 septembrie 2020 – 12 iulie 2022. Instanța de apel a examinat cauza între 08 noiembrie 2022 și 12 decembrie 2022. Dosarul a ajuns în instanța de recurs la 10 martie 2023.

ÎN FAPT

6. Leonid Chihoial a fost învinuit că, la 25 septembrie 2020, în jurul orei 01:55, se deplasa la volanul automobilului prin mun. Cahul. El a fost stopat de colaboratorii de poliție, fiind suspectat de conducerea mijlocului de transport sub influența alcoolului. În urma testării alcoolscopice cu alcotester-ului „Drager” a fost constatată starea de ebrietate cu grad avansat a acestuia (concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 1,01 mg/l). Acțiunile lui Leonid Chihoial au fost încadrate în baza art. 264¹ alin.(1) Cod penal.

7. Prin sentința Judecătoriei Cahul, sediul Central, din 12 iulie 2022, Leonid Chihoial a fost găsit vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de 240 ore de muncă

neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Instanța a mai dispus încasarea din contului lui Leonid Chihoial în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 23,24 lei. Instanța a considerat că proba principală a fost rezultatul testului cu aparatul „Drager”, care a indicat o concentrație de alcool de 1,01 mg/l în aerul expirat. Declarațiile martorilor și înregistrările video de asemenea confirmă starea de ebrietate a inculpatului și comportamentul său inadecvat la volan. Inculpatul a recunoscut consumul de alcool, dar a argumentat că se deplasa spre farmacie. Instanța a respins acest argument ca neconvingător. Instanța a respins cererea apărării referitoare la testarea medicală și divergențele în denumirea aparatului de testare, stabilind că aceste aspecte nu afectează validitatea probelor administrate.

8. La 31 octombrie 2022, avocatul Maria Moldovanu, în interesele lui Leonid Chihoial, a declarat recurs, solicitând repunerea în termen a recursului, casarea sentinței și emiterea unei noi hotărâri prin care inculpatul să fie achitat deoarece nu s-a constatat existența infracțiunii. Avocatul susține că Leonid Chihoial nu a fost informat în mod corespunzător despre data pronunțării sentinței și nu a avut acces la copia sentinței până la 19 octombrie 2022, când, la solicitarea sa, a primit copia acesteia în instanța de judecată. În plus, inculpatul a fost internat în perioada 06 iulie 2022 - 14 iulie 2022 în Spitalul municipiului Cahul, fapt confirmat prin documentele medicale anexate. Potrivit recursului, sentința se bazează pe declarațiile a doi martori care sunt colegi de serviciu și, prin urmare, pot fi considerați persoane cointeresate în această cauză. Referitor la procedura testării alcoolscopice, conform Regulamentului privind testarea alcoolscopică, aceasta este destinată stabilirii concentrației de alcool în aerul expirat și nu a stării de ebrietate. Testul alcoolscopic nu a fost semnat de inculpat, ceea ce sugerează că nu a fost de acord cu rezultatul obținut. Instanța de fond nu a solicitat prelevarea probelor biologice pentru confirmarea stării de ebrietate, ceea ce contravine procedurii legale. De asemenea, înregistrările video disponibile nu susțin acuzațiile aduse inculpatului și nu demonstrează comportamentul haotic al acestuia.

9. La 12 decembrie 2022, colegiul penal al Curții de Apel Cahul a respins recursul ca fiind depus peste termen. Instanța de recurs a stabilit că cererea de repunere în termen nu este întemeiată și a menționat că instanța de fond a pronunțat sentința judecătorească în ședința din 12 iulie 2022, în prezența procurorului și în absența lui Leonid Chihoial și a avocatului Maria Moldovanu (f.d.126). Potrivit recipisei anexate la dosar (f.d.137), tot pe 12 iulie 2022, sentința judecătorească a fost înmânată avocatului Maria Moldovanu. Cererea de recurs a fost înregistrată la instanța de judecată la 31 octombrie 2022 (f.d.141). La 11 august 2022, avocatul Maria Moldovanu s-a adresat cu cerere către Judecătoria Cahul în care solicită eliberarea sentinței, întrucât până la 11 august 2022 nu a luat cunoștință cu aceasta. Pe această cerere este făcută mențiunea „primit sentința la data de 19 octombrie 2022, semnătura” (f.d.139). Curtea de apel a conchis că termenul de recurs a început să curgă pe 13 iulie 2022 și a expirat pe 27 iulie 2022. Recursul a fost înaintat abia pe 31 octombrie 2022. Instanța a respins argumentul de repunere în

termen a recursului deoarece, conform unei recipise anexate la dosar (f.d.137), avocatul a primit sentința la 12 iulie 2022. În fața instanței de recurs avocatul a confirmat că semnătura de pe recipisă îi aparține, însă a negat participarea sa în ședință la pronunțarea sentinței. Instanța a mai notat pasivitatea avocatului care, la 11 august 2022 a depus cerere în instanța de fond pentru a-i fi eliberată sentința judecătorească, însă a venit să ia sentința tocmai la 19 octombrie 2022. Astfel, la data de 11 august 2022 avocatul deja cunoștea despre adoptarea sentinței. Instanța nu a reținut argumentul că inculpatul, în perioada 06-14 iulie 2022, s-a aflat în staționar la tratament, întrucât termenul limită de înregistrare a recursului intervenea la 27 iulie 2022, după externarea din staționar. Mai mult, pe parcursul întregului proces penal, inculpatul a beneficiat de asistența aceluiași avocat, care era în drept să atace sentința și fără recurent. Curtea a mai menționat că sentința a fost publicată pe portalul instanțelor de judecată pe 13 iulie 2022, oferind avocatului și inculpatului acces la informațiile relevante. Decizia motivată a fost pronunțată la 03 februarie 2023. Ea este irevocabilă.

10. La 07 și, respectiv, 13 februarie 2023, avocatul Maria Moldovanu și Leonid Chihoial au depus recursuri în anulare în care solicită casarea deciziei instanței de apel, repunerea în termenul de declarare a recursului și încetarea procesului penal în legătură cu intervenirea termenului de prescripție pentru tragere la răspundere penală. Motivele recursurilor în anulare sunt identice recursului (a se vedea para. 8). Ele de asemenea menționează că la 25 septembrie 2022, până la decizia curții de apel, a expirat termenul de tragere la răspundere penală în această cauză.

11. La 10 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. Instanța nu a primit vreo referință.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

12. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a abolit instituția recursului în anulare. Totuși, conform art. XI alin. (31) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

13. Partea relevantă art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, în versiunea în vigoare până la 31 august 2023, prevedea următoarele:

„(2) Un complet format din 3 judecători, prin decizie motivată, va decide în unanimitate asupra inadmisibilității recursului înaintat în cazul în care se constată că:

...

2) recursul este declarat peste termen;

... .”

14. Art. 439 alin. (1) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Termenul de recurs împotriva hotărârilor pentru care legea nu prevede calea de atac a apelului este de 15 zile de la data pronunțării hotărârii.”

15. Cererea de recurs în anulare a fost depusă până la 01 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărîrea atacată”

16. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„44) viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărîrea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”

17. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămînerii irevocabile a hotărîrii judecătorești.”

18. Art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art.432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin.(4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

19. Partea relevantă a art. 466 Cod de procedură penală este următoarea:

„(1) Hotărîrea instanței de judecată într-o cauză penală devine executorie la data cînd a rămas definitivă.

(2) Hotărîrea primei instanțe rămîne definitivă:

...

4) la data expirării termenului de recurs, în cazul hotărîrilor nesupuse apelului sau dacă apelul a fost respins:

a) cînd nu s-a declarat recurs în termen; ...”

20. Partea relevantă a art. 60 Cod penal, în perioada relevantă, prevedea următoarele:

„(1) persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvîrșirii infracțiunii au expirat următoarele termene:

a) 2 ani de la săvîrșirea unei infracțiuni ușoare;

...

(2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămînerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

...

21. Art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„(5¹) ... Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

22. Având în vedere prevederile art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție (a se vedea para. 21), în pofida prevederilor art. 456 alin. (2) Cod de procedură penală (a se vedea para. 18), admisibilitatea recursului în anulare este examinat de un complet din trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

23. Recursurile în anulare au fost declarate în mai puțin de șase luni de la pronunțarea deciziei instanței de recurs, adică au fost depuse în termen.

24. Curtea Supremă de Justiție notează că recurenții nu sunt de acord cu decizia instanței de recurs prin care recursul a fost respins ca fiind depus peste termen. Totuși, ei nu invocă în ce constă „viciul fundamental”, în sensul art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care a determinat soluția greșită a curții de apel. Având în vedere motivarea primei instanțe (a se vedea para. 7) și a curții de apel (a se vedea para. 9), completul nu găsește aspecte care ar pune în discuție corectitudinea acestor hotărâri.

25. Recurenții mai susțin că fapta incriminată a fost comisă la la 25 septembrie 2020. Termenul de tragere la răspundere penală pentru infracțiunea prevăzută 264¹ alin. (1) Cod penal este de doi ani. Potrivit recurenților, el a expirat la 25 septembrie 2020, până la decizia curții de apel. În asemenea circumstanțe, curtea de apel trebuia să înceteze procesul în legătură cu expirarea termenului de tragere la răspundere penală.

26. Completul reiterează termenul de tragerea la răspundere penală curge până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești. Conform art. 466 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, hotărârea prin care a fost aplicată pedeapsa recurentului a rămas definitivă la ziua expirării termenului de recurs. Termenul de recurs împotriva sentinței din 12 iulie 2022 a expirat peste 15 zile, adică pe 27 iulie 2022. Depunerea recursului după expirarea termenului prevăzut de lege nu înlătură caracterul definitiv al hotărârii judecătorești. Potrivit legii, odată devenită definitivă, hotărârea judecătorească poate fi lipsită de acest statut doar prin casare. Curtea de apel a respins recursul ca fiind tardiv și a menținut hotărârea primei instanțe. Prin urmare, acest argument este vădit neîntemeiat.

27. Din considerentele de mai sus, în conformitate cu art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție și art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală (versiunea în vigoare la data depunerii recursului în anulare),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile în anulare a avocatului Maria Moldovanu și a condamnatului Leonid Chihoial împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 12 decembrie 2022.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Ion Malanciuc

Vladislav Gribincea